

ΤΑ ΑΠΟΚΡΥΦΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΤΩΝ ΚΑΛΟΓΗΡΩΝ

Ένα τρομερό επεισόδιο στα προεπαναστατικά χρόνια. Οι καλόγηροι της Αιμαλούς και οι Κολοκοτρωνάιοι. Οι άρματωλοί μέσα στο πατητήρι. Η πύρινη αβλακία. Τριανταεπτά μάρτυρες! Η κατάρα του Γέρο-Κολοκοτρώνη. Μία δραματική σκηνή, ύστερα από 36 χρόνια. Και ο Γέρος του Μωριά κλαίει...

ΙΝΕ γνωστό ότι η ιστορία δέ χαρίζει κάστανα. Διηγείται με την ίδια αμεροληψία τα γενναία και μεγάλα έργα, όπως και τις άθλιες πράξεις των ανθρώπων, άδιαφορώντας αν πρόκειται να στιγματισθούν πρόσωπα. Γιατί η ιστορία εινε προπάντων 'Επιστήμη αντικειμενική και κόρη της 'Αλήθειας. Διηγείται λοιπόν η 'Ιστορία της τουρκοκρατούμενης 'Ελλάδος και το ακόλουθο φοβερό επεισόδιο προσοίας που συνέβη στα 1806 στη Γερνυνία :

Την εποχή εκείνη ο Γιάννης Κολοκοτρώνης ή Ζορμπάς (άδελφός του Γέρου) και ο καπετάν Γιώργας Κολοκοτρώνης, πρώτος του εξάδελφος, μαζί με τα λίγα παλληκάρια τους, στενοχωρημένοι από

τη σύντομη καταδίωξη που τους έκανε ο Βελής Πασσάς, αναγκάστηκαν να καταφύγουν σ' ένα χριστιανικό μοναστήρι, το λεγόμενο της Αίμιαλοῦς, που βρισκότανε λίγο πλάγιος και στη μέση σχεδόν του δρόμου που 'φέρνε από τη Στερνίτσα στη Δημητσάνα. 'Εκει κρυφτήκαν όλοι, μέσα σ' έν' άμπέλι, κ' εφώνωναν έναν καλόγερο που εκλάδευε λίγο πιό πέρα.

Ο καλόγερος ήθελε κοντά και τους ρώτησε τι ζητούν. 'Αμα έμαθε το σκοπό τους, ότι ήθελαν να βρουν καταφύγιο, έπροσποίηθηκε προθυμία, τους έφερε τρόφιμα από το Μοναστήρι και τους έκρυψε σ' ένα ληνό, όπου οι καλόγεροι είχαν αποθηκέψει. 'ερες κληματοβεργες σε μεγάλα θεμάτια. — Χωθήτε εδώ, μέσα στις κληματοβεργες, του; ελπε, ός ποιη να περάση το κακό, και δέν θά σάς βρη κανείς. Και μήν κουνήθητε ός πού να ξαναγυρίσω !...»

Χωρίς καμιά ύποψια, οι 'Ελληνες άρματωλοί έκαναν όπως τους έσυμβούλεψε ο καλόγερος, ο όποιος ένεργούσε σύμφωνα με τις οδηγίες του 'Ηγουμένου και των άλλων μοναχών. 'Επειτα, ο ίδιος, ο καλόγερος έπήγε γλήγορα στη Δημητσάνα και τους έπροόδωσε στην Τουρκική άρχη, ή οποία έστειλε άμέσως στρατό.

Τρεις μεγάλες περιπολίες, από τρία διάφορα μέρη, έβράδσαν κατά του ληνού. 'Η πρώτη περιπολία έπληρώσε και κινώθηκε πώς περνούσε τυχαίως, άφησε κει κοντά κρυμμένους στα θαμνώκλαδα άρχετους στρατιώτες, κ' έπειτα έστρεψε κατά τη ρηματιά, για ν' άποκλείση έντελώς τους άρματωλούς.

Ο Ζορμπάς και οι σύντροφοί του εκάθονταν και περιμεναν, άνυποψίαστοι. Σε μία στιγμή όμως, που άκουσαν θόρυβο έξω, έκοίταξαν από ένα παραθυράκι του ληνού και εκκλητήρι είδαν Τούρκους να προχωρούν προς τά έκει και μαζί τους τόν προδότη καλόγερο !

— Άχ, το μπατέση! έμούγγυσε ο καπετάν Ζορμπάς, μάς έπρόδωσε. Και γλήγορα έκαναν το σχεδιά τους, οι άρματωλοί : 'Εστάθηκαν, πίσω, από τα παραθυράκια του ληνού και περιμεναν.

Τους άφησαν να κοντοζυγώσουν και σ' ένα πρόσταγμα του Ζορμπά, έβλεαν μία ματαριά. 'Εξη Τούρκοι σωριάστηκαν νεκροί και μαζί τους ο 'Ιούδας καλόγερος, που την έφαγε στο στόμα.

'Αναψε το ντουφεκι. Οι Τούρκοι πάθαιναν συμφορές από τους σκοπευτάς άρματωλούς και γλήγορα αναγκίστηκαν να τραβηχτούν πιό πίσω, και να περιμένουν τις δυό άλλες περιπολίες, ή οποίες όδηγούμενες από τους πυροβολισμούς, δέν άρχισαν να φτάνουν έπι τόπου. Τότε γίνιηκε δεύτερο γουρούσι, αλλά και τούτο ήταν φονικότατο για τους Τούρκους, έπειδή οι 'Ελληνες, κρυμμένοι στα κληματοδέματα, έβλεπαν χωρίς να φαίνονται. Οι Τούρκοι τότε άποτραβήχτηκαν πάλι πιό πέρα και γίνιηκε σιωπή που μόλις την έτάραξε κανένας άραιός πυροβολισμός...

'Ετσι πέρασε όλη κινή ή μέρα, αλλά κατά το βράδι οι Τούρκοι άλλαξαν σχέδιο. 'Εστειλαν στη Δημητσάνα και σήνασαν όου ύπήρχε θειαφοκέρι, και το κάνανε κουβάρια. Κατόπιν, έμάζεψαν σωρούς-σωρούς κληματοβεργες και τους κυλούσαν αγά-αγά προς τό ληνό, ασφαλείς, λόγω του σκότους. 'Αμα έφτασαν κοντά έστάθηκαν κρυμμένοι, περιμένοντας να ξεμωρώση. Κάθε Τούρκος είχε και ό ή ο κουβάρια θειαφοκέρι. Τό προσι, ό έπι κεφαλής Μπουλούμπασης, προφυλαγμένος πίσω από ένα όγκόλιθο, φωνάζει :

— Μά τό Μουχαμέτη, ώρε Ζορμπά, δέ σου κάνουμε τίποτα ! Μονάχα έβγα έξω και προσκίνα μ' όλη τη συντροφιά σου. Γιατί να χαθήςε άδεια, ώρε παλληκάρια ! !...

— Νά σου χ... τά γένεια, ώρε μουριάτη, άπήνησε ο Γιάννης άφρίζοντας από θυμό. 'Εγώ ώρε να βγω να προσκυνήσω ; 'Εβγάτε σεις στη λάκα, άν σάς βαστάη !...

Τότε, σε μία διαταγή του Μπαλούμπαση, οι στρατιώτες άρχισαν ν' άνάβουν τά θειαφοκέρια και να τά πετούν στις κληματοβεργες του ληνού, ή οποίες έπειδή ήταν ξερές άναβαν σάν βυκα. 'Η φλόγες και ή άποπνιχτή άποφορά του θειαφιού άνάγκασαν τους άρματωλούς να πηδήσουν έξω με τά σπαθιά στο χέρι, αλλά τότε οι Τούρκοι έβαλαν φωτιά και στις έξω-γύρω-γύρω από τό ληνό, κληματοβεργες, ύψώνοντας έτσι άνάμεσα σ' αυτούς και στους 'Ελληνες μία αβλακία φωτιάς ! 'Αρχισαν τότε από παντού πυροβολισμοί που κράτησαν όλόκληρη ώρα...

Κανείς δέν έμαθε ποτέ ποιοί από τους άρματωλούς έπεσαν νεκροί από σφαίρα και ποιοί εκάηκαν, γιατί όλα τά πτώματα, 37 τό όλον άποτεφρώθηκαν. 'Ενα μόνο είναι βέβαιο: ότι οι 'Ελληνες, άρματωλοί έπούλησαν άκριβή τί ζωή τους.

'Όταν γίνιηκε γνωστή ή κατατροπή των 'Ελλήνων, όλος ο Μωριάς εκλαψε και μοιρολόγησε τ' άδικοστομώμενα παλληκάρια. Σ' ένα μεγάλο δημοτικό θήγιο, σε παθητικούς στίχους, άναθεματίζονται οι προδότες καλόγεροι της Αιμαλούς... Και ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης που έμαθε τό σκληρό θάνατο του πολυγατημένου του άδελφου, βούτηξε σά λαβωμένο λιοντάρι, και στην ύπερβολή της λύπης του, άφησε ευχή και κατάρα σ' άρσενικα μέλη της Κολοκοτρωνέικης γενιάς να εκδικηθούν για την προδοσία, να σφάξουν τους αντίχριστους καλόγερους, —όπως τους όνόμασε— και να κάνουν έπειτα τό Μοναστήρι της Αιμαλούς !

— 'Ετσι να κάμτε, παιδιά ! είπε, και νάχετε την ευχή μου !... Κι' άν δέν κάμει' έτσι νάχετε την κατάρα μου !...

Και οι Κολοκοτρωνάιοι όλοι— από πάντων εκείνοι που ζούσαν στις έπαρχίες — είχαν όπ' όψει τους την παραγγέλια του Γέρου, για να την εκτελέσουν στην πρώτη κατάλληλη ευκαιρία...

Πέρασαν καιροί και χρόνια. Οι Κολοκοτρωνάιοι πολεμώντας να ξεσκλαβώσουν την Πατρίδα τους, είχαν δοσμένη όλη την ψυχή στην προσπάθεια αυτή. Τέλος ή 'Ελλάς γίνιηκε Βασίλειο, κ' ύστερα από 36 χρόνια ο Γέρο-Κολοκοτρώνης, στα 1812, προασθανόμενος τό θάνατο του, άπεφάσισε να φύγη από την 'Αθήνα, να πηχ στο Μωριά του, και, όπως έλεγε ο ίδιος, «ν' άποχωρετήση τά λημέρια του και τους βράχους, να ιδή όσους από τους παλιούς του συντρόφους ζούσαν άκόμη, να συχωρεθί και να έτοιμασθί για τό ταξίδι του άλλου κόσμου». Ο Γέρος του Μωριά— που είχαν πολλά ιδεί τά μάτια του— καθάριζε την ψυχή του από τ' άθρόωπινα πάθη.

Κατέβηκε λοιπόν στο Μωριά. 'Αν' όπου περνούσε έχόντουσαν λαϊκές έπιτροπές για να τον προσκαλέσουν να έπισκεφθί τά διάφορα χωριά και «να τους δώση την ευχή του». Και ο Γέρος έπήγαινε πρόθυμα. Μαζί του είχε και τόν άχώριστο ύπηρετή του και παλιό του συμπολεμιστή Γιάννο, ο όποιος άνήγγελε τις έπιτροπές... 'Όταν ο Κολοκοτρώνης έφτασε στη Δημητσάνα, αναγκάστηκε να μείνη και την άλλη μέρα, για να δεχθί τόν πολυ κόσμο που είχε κατεβεί από τά γύρω χωριά. Καθισμένος σταυροπόδι ο ένδοξος Στρατάρχης τους δεχότανε όλους, τους έσυμβούλευε, τους έδινε την ευχή του, τους μιλούσε σάν πατέρας.

'Εξάφνα, μπεινε μέσα στη σάλα παραγμένος ο Γιάννης, πλησίαιε μυστηριώδως τό Γέρο, σκύβει πού λέει σ' αυτί :

— Γέρο ! ήσαν οι προδότες !... τι να κάνω ; 'Ηταν ο 'Ηγούμενος και τρεις καλόγεροι της Μονής Αιμαλούς που είχαν έρθει να τον προσκαλέσουν να έπισκεφθί και τό Μοναστήρι τους — τόν τόπο της φοβερής οικογενειακής του τραγωδίας !...

Ο Γέρος ταραχτήκε άλλ' έδουλε το κεφάλι.

— Άς έρθουν μέσα, έμουρημούρισε. Οι άπεσταλμένοι έμπηκαν μέσα, έχορωέτησαν και είπαν ότι ήσαν έκ μέρους της Μονής να παρακαλέσουν τόν Κολοκοτρώνη να πηχ να τους ευχήθη και τόν έρώτησαν ποτε θ' άναχωρήση για να τόν συνοδεύσουν και σινάμα του είπαν άν έπιθυμή να κάνουν δοξολογία.

Ο Γέρος εκόιταζε για πολλή ώρα σιωπηλός τόν 'Ηγούμενο και τους καλόγερους, προσπαθώντας να συγχρητήση τους χτύπους της καρδιάς του.

Τέλος, με φωνή που έτρεμε, τους είπε : — Καλόγεροι, άκούστε ! είχα άφήσει

Θεόδωρος Κολοκοτρώνης

ΑΠΟ ΤΟ «ΓΕΡΜΟΝΙΚΟ» ΑΓΑΠΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΗΤΟΣ

ΤΑ ΚΗΠΟΥΡΙΚΑ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

(Δημοσιεύουμε και σήμερα μιὰ σελίδα από τὸ πρὸ αἰῶνων ἐκδοθὲν περιεργότατον βιβλίον τοῦ μοναχοῦ Ἀγαπίου τοῦ Κρητός).

Ἀγγινάρες

Ἡ ἡμέρες ἀγγινάρες εἶνε καλλιτέρες καὶ νοστιμώτερες ὄπως κ' ἢ τρυφερές πρὶν νὰ μαλλιᾶσουν, τίς ὁποῖοι ἔχουν ὄλοι εἰσὲ πόθον καὶ τὰς τρώγουν ἀπ' ὄλα τὰ φραγτὰ καλλιτέρα, οὐ μόνον τίς κεφαλὲς τὴν ἄνοιξιν, ἀλλὰ καὶ τίς καρδιές πρὶν νὰ βλαστῆσουν καὶ τίς χώνουν εἰς τὸ γόμα εἰς δλην τὴν Ἰταλίαν καὶ ἀσπαρίζουσι καὶ τραγούντες ἀφοῦ ἀποδειπνήσουν μὲν πεπερί καὶ ἄλας ὡς σφραγίδα τοῦ στομάχου, καὶ στερεώθῃ. Ἄμῃ θροφήν δὲν δίδουσι ἢ ἀγγινάρες, ἀλλὰ μάλιστα βλάπτουσι τὴν κεφαλὴν καὶ βαραίνουσι τὸν στομάχον, διατὶ εἶνε πολλὰ κακοχώνευτες. Μόνον ἂν εἶνε ψιμίμες μὲν πεπερί καὶ λάδι, βλάπτουσι ὀλιγότερον.

Τὸ Σπανάκι

Αὐτὸ ὠφελεῖ εἰς τὸν βήχα, καταψυχίζει τὸν φλέγμανα καὶ τὸ σπκότι, παύει τὴν θερμὴν τῆς χολῆς, κινεῖ τὴν κοιλίαν καὶ δίδει μὲν ὀλίγην δύναμιν τοῦ σώματος ἀμῆ εἶνε χορτάρι ἀβλαβόν. Μόνον τὸν ψυχρὸν στομάχον βλάπτει ὅταν φάγη τίνας περισσόν. Ὅταν οὖν τὸ τρώγῃς βάνε καὶ πεπερί, ἢ κανέλλαν, ἢ σταφίδας καὶ διάλεγε τὸ τρυφερόν σπανάκι ἀπὸ παχῦ χορτάριον. Ὅταν σὲ δαγκάσῃ σκορπίος, κοπάνις σπανάκι, πῆ τον ζωμόν καὶ τὸ χόρτον βάλε εἰς τὴν πληγὴν νὰ ἰατρευθῆς.

Τὸ Μαρούλι

Εἶνε ψυχρὸν καὶ ὑγρὸν καὶ εὐκολοχώνευτον καὶ περισσεύει εἰς τὴν καλωσύνην τὰ ἐπιλοιπα χορτάρια, διατὶ σβίβει τὴν καύσιν τοῦ στομάχου, παύει τὴν δίψαν, φέρνει τὸν ὕπνον καὶ εἰς ἄλλα πολλὰ δίδει εἰς τὸ σῶμα πολλὴν ὠφέλειαν... Διάλεγε τὰ κλειστά μαρούλια, ὅπου δὲν ἔχουν μέσα γόμα καὶ δὲν χρειάζονται πλύσιμον. Οἱ παλαιοὶ τὰ ἐτραγῶν ὕστερα ἀπ' ὄλα τὰ φραγτὰ διὰ τὸ μὴ τὸν βλάψῃ τὸ κραισί, καὶ νὰ κοιμηθοῦν εὐκολώτερα. Ἄμα εὐγάλουσι τὸ βλαστάρι, γάχουσι τὴν καλωσύνην τους. Καὶ μὴ τὰ τρώγῃς ὅταν τὰ κόπησι καὶ τρέχει γάλα.

εὐχὴ καὶ κατάρα στὰ παιδιὰ μου καὶ στὰ ἐγγόνια μου ὅποτε μπορέσουν νὰ κἀνουν τὸ μοναστήρι καὶ νὰ σφάξουν τους καλόγερους του ὄλους, γιὰ τὸ Μοναστήρι σας μουῖκαε τὴν καρδιά!... Ἄλλὰ τώρα θὰ πεθάνω, λοιπόν, τὸ λέω σ' ὄλους μπροστὰ νᾶχουν τὴν κατάρα μου ἀν' οἶσας περάξουν...Σὰς φτάνει, καλόγεροι αὐτοὶ, καὶ σὺρτε στὴν εὐχὴ τοῦ Θεοῦ ποῦ εἶνε μεγαλειότερη ἀπὸ τὴ δική μου. Δὲν ἐχέουσι στὸ Μοναστήρι!... Καὶ λέγοντας τὰ τελευταῖα λόγια ὁ Κολοκοτρώνης, τοὺς ἔκανε συγχρόνως μὲ τὸ χέρι σημεῖο νὰ βγοῦν ἔξω, χωρὶς νὰ τοὺς χαιρετήσῃ.

Μόλις ὄμως ἐβγήκαν, τὸν ἔπιασαν λυγμοὶ κ' ἔπειτα δάκρυα θερμά. Ὅσοι ἦταν γύρω του καὶ παρακολουθοῦσαν τὴ δραματικὴ ἐκείνη σκηνή, τὸν ἐκοίταζαν ἀφρονί.

Ὁ Γέρος τοῦ Μωριά, μέσα στὴν νεκρικὴ σιωπῇ, ἔκλαψε ὡς μὴ σὴ ὄρα. Ἐπειτα σκόνηθηκε, καὶ μὲ τὰ μᾶτια τὸν οὐρανὸ, ὑψώνοντας τὸ χέρι, ἐφώνησε :

— Ζοριμὰ, συγνώσεσέ με ! Σὲ λίγο θ' ἀνταμωθοῦμε !... Καὶ γυρίζοντας πρὸς τοιοκίνητο τοῦ σπιτιοῦ ποῦ τὸν φιλοξενούσε, τοὺς λέει μὲ φωνὴ ἄγρια :

— Πάμετε νὰ φάμε, νὰ πούμε καὶ νὰ τραγουδήσουμε τὸ τραγούδι τοῦ ὄραχου τοῦ Ζοριμὰ !...

Καὶ πάλι ἐνὸς ἐπήγαναι νὰ καθίσουν στὸ σοφρὰ, ὁ Κολοκοτρώνης, πάντα συγχνημένος, μουμουρίζε τὸ μοιρολόι :

— Καλόγερο; ἐκλάδευε στῆς Αἰμαλιουτ' ἰμπίλια Βλέπει ἀπὸ πέρα κ' ἔρχονται τὸ Γιῶργα καὶ τὸ Γιάννη Κι' ἀπὸ μακριὰ τὸν χαιρετοῦν κ' ἀπὸ κοντὰ τοῦ λένε Γιὰ κρύψε μὰς, καλόγερε, κρύψε μὰς μπουραζέση...

Ἱστοριοδίφης

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ἡ καρδιά καὶ τὸ σῶμα ἐνὸς ἀνδρείου. Ὁ θάνατος τοῦ Γκαστόν ντέ Φουά. Ἐνα ἀνεκδοτο τοῦ Κοντέ. Τὸ πιστόλι τοῦ ἀνδρείου στρατιώτου. Ὁ θῶραξ τοῦ στρατηγοῦ Βιλλάρ. Ἡ Ἑλβετικὴ Φρουρὰ καὶ ὁ Τρυμεράται. Ἀφήστε με νὰ πεθάνω...

Ὅλιγα λεπτά πρὶν δώσῃ τὴν μάχη τῆς Ραβέννας ἐναντίον τῶν Βενετῶν ὁ Γκαστόν ντέ Φουά εἶπε :

— Ἄν ἤξερε τὸ χορμί μου ποῦ πρόκειται νὰ τὸ ὀδηγήσῃ ἢ καρδιά μου, θάπεφτε κάτω συντριμμένο ἀπὸ τὸν τρόμο του ! Καὶ πράγματι. Στὴν μάχη αὐτὴ ὁ Γκαστόν ντέ Φουά ἐπολέμησε μὲ τόση ἀνδρεία, ὥστε, ἀφοῦ ἐνίκησε τοὺς πολυαριθμότερους ἔχθρους του, ἐφρονεῦθη καταδιώκων αὐτούς.

Ὁ διάσημος στρατάρχης Κοντέ, ὁ γνωστός ὑπὸ τὴν ἐπωνυμία «Μεγάλος Κοντέ», συνήθιζε νὰ διηγείται τὸ ἔξιξ περιστατικὸ, ὡς δέγμα τῆς ἀνδρείας τῶν στρατιωτῶν του.

Κάποτε πολιορκούσε ἓνα φρούριον τὸ ὁποῖο ἔπρεπε μὲ κάθε θυσία νὰ καταλάβῃ. Ἀλλὰ γὰ νὰ γίνῃ αὐτὸ, ἔπρεπε κάποιος ἀπὸ τοὺς στρατιώτες του νὰ ἀνατινάξῃ τὸ ἀσθενέστερο σημεῖο τοῦ φρουρίου. Ἐκεῖνος ὄμως ποῦ θάναλᾶμβανε τὸ τομηρὸ αὐτὸ ἐπιχείρημα, θὰ ρωκινδύνεινε τὴ ζωὴ του γιὰτὶ θὰ ἦταν ἀναγκασμένος νὰ περάσῃ δλη τὴ ζωνὴ τοῦ πυρός. Ὁ Κοντέ, συνήθρισε τότε τοὺς στρατιώτες του, καὶ τοὺς εἰδήλωσεν ὅτι θὰ ἔδινε πενήντα λουδοβίκια σ' ἐκεῖνον ποῦ θὰ ἔφραγε εἰς πέρας τὸ κατόρθωμα αὐτό. Ὁ κίνδυνος ὄμως ἦταν ἄρα καταρανῆς, καὶ τόσο μεγάλος, ὥστε κανεὶς δὲν ἐδελέαζετο ἀπὸ τὴν ἰμοιρίῃ τῷ στρατηγῷ.

— Στρατάρχα μου ! εἶπε τότε ἓνας στρατιώτης βγαίνοντας ἀπὸ τὴ γρομμῆ, θάναλᾶβω ἐγὼ εὐχαρίστας νὰ ἀνατινάξω τὰ χαρακώματα, ἂν, ἀντὶ τὸν πενήντα λουδοβίκεϊον μου ὑποσχεθῆτε πὸς θὰ μὲ προβιβάσετε εἰς λόχια τοῦ λόχου μου.

Ὁ Κοντέ, θαυμάσας τὸ εὐγενὲ ἀισθηματα τοῦ στρατιώτη αὐτοῦ ποῦ προτιμοῦσε τὴν δόξα ἀπὸ τὸ χρέμα, τοῦ ὑποσχέθησε ὅτι ἐὰν ἐπετύχαινε καὶ λόχια θὰ τὸν ἔκανε καὶ χρομῆτα θὰ τοῦδινε. Ἐνθουσιασθεὶς τότε, ὁ στρατιώτης ὄρμησεν μέσα στὴ φωτιά, καὶ ἐξετέλεσε τὴν διαταγὴ τοῦ στρατηγοῦ του. Ἡ σφαιρὴς ἔφραξε βροσχηδὸν ὀλόγυρῶ του καμμία ὄμως δὲν τὸν ἐπέτυχε, καὶ ἀφοῦ ἀνετίναξε τὸ χαρακωμα ἐπέστρεψε στὸν λόχου του. Οἱ συστρατιῶται του, οἱ ὁποῖοι εἶχαν παρακολουθήσει δλη τὴ σκηνή, τὸν ὑπεδέχθησαν μὲ φρενημοῦδες ἔγκωκαυσι... Αὐτοὺς ὄμως ἀντελήφθη ξαφνικὰ ὅτι τοῦ εἶχε πῆσα ἀπὸ τὴ ζωνὴ τὴν ὄρα ποῦ ἀνατίναξε τὸ χαρακωμα τὸ ἔνα του πιστόλι. Ὁ Κοντέ θέλησε νὰ τοῦ δώσῃ ἓνα ἄλλο.

— Ὅχι ! εἶπεν αὐτός. Δὲν θάρῃσω τὸ πιστόλι μου νὰ πέσῃ στὰ χερία τῶν ἐχθρῶν !

Καὶ χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸ ἐπέστρεψε στὸ ἀνατιναχθὲν χαρακωμα, πῆρε τὸ πιστόλι του, καὶ βαλλόμενος καὶ πάλιν μανιωδῶς ἀπὸ παντοῦ, ἐγύρισε σὺως καὶ ἀβλαβῆς στὸν λόχου του !

Ἐπίεξαν κάποτε τὸν διάσημο στρατάρχη Βιλλάρ, νὰ φορέσῃ ἓνα θώρακα προκομμένου νὰ ἠγῆσθῃ τὸ στρατοῦ του σὲ μιὰ ἐφοδὸ ἢ ὀποῖα προεβλέπετο ὡς αἰματηροτάτη.

— Δὲν φοντάζομαι—ἀπήνησε τότε ὁ Βιλλάρ εἰς ἐπίτημον τοῦ παρατεταγμένου στρατοῦ του—ἢ ζωὴ μου νάνε πῶ πολῦτιμη ἀν' τὴ ζωὴ τῶν ἀνδρείων μου στρατιωτῶν ὁ ὁποῖοι ἐν τοῦτοις δὲν φοροῦν θώρακα.

Κατὰ τὴν Γαλλικὴ Τρομοκρατία, μιὰ ἡμέρα ἢ Ἑλβετικὴ φρουρὰ τῶν Ἀνακτόρων ἐπεχείρησε νὰ ὑπερασπίσῃ τοὺς βασιλεῖς τῆς Γαλλίας ἀπὸ τὸν ὄχλο. Ἐνῶ ὄμως ἢ φρουρὰ ἐμάχηε στὸν περίβλο τῶν ἀνακτόρων, προσεκήληθῃ ἔξαφνα διὰ τυμπανοκρουσίας νὰ συγκεντρωθῆτὶ στὸ ἰσοτερικὸ τῶν ἀνακτόρων. Οἱ στρατιῶται ἐδίστασαν πρὸς στιγμήν, προκομμένου νὰ ἐγκαταλείψουν τοὺς τραυματίας τῶν εἰς τὸ ἔλαος τῶν ἄγριων τρομοκρατῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν θὰ παρέλειπον νὰ τοὺς κατακρεουργήσουν ὅταν θὰ καταλάμβανον τὸν περίβολο. Τότε ἔνας λοχίας, ὁ ὁποῖος ἦτανε σωφισισμένος κατὰ γῆς μὲ τὸ πόδι σπασμένο ἀπὸ μιὰ σφαῖρα, ἀνασηκώθηκε καὶ φωνάζε στὴν δημοκρατία του :

— Δὲν ἀκούετε ποῦ σὰς καλοῦν ; Τρέξατε νὰ ἐκτελέσετε τὸ καθήκον σας, καὶ ἀφήστε με νὰ πεθάνω !

Καὶ πράγματι ὁ ἠρωϊκὸς ὑπαξιωματικὸς μετ' ὀλίγα λεπτὰ κατακρεουργήθη.